

Målt i kr. pr. behandling er insektmidlerne i gennemsnit væsentlig billigere end svampe- og ukrudtsmidlerne. Der er dog især for ukrudtsmidler tale om ret store prisvariationer. Ved afgiftsdifferentieringen opnås, at virkningen af en værdiafgift tilnærmer virkningen af en afgift pr. behandling (dosis).

Midler mod utøj på husdyr er ofte insektmidler og er pålagt den høje afgift for at hindre omgåelse.

Jorddesinfektionsmidler anvendes for at bekæmpe en række skadelige organismer i jorden. Midlerne bliver især brugt, hvor en afgrøde har været dyrket år efter år på samme areal uden det anbefalede sædskifte. Et jorddesinfektionsmiddel, methylbromid, skader ozonlaget og skal udfases.

Vækstreguleringsmidler er ligesom insektmidler relativt billige, men foreslås dog ikke belagt med den højeste afgiftssats for at undgå for stor belastning af visse dele af jordbrugerhvervet, som værdimæssigt tegner sig for en relativ stor del af forbruget. Afskrækningsmidler er hovedsagelig myggeolier mv. og midler, der smøres på planter for at undgå bid fra hjortevildt og gnavere.

Algemidler foreslås belagt med uændret afgift, da en del af midlerne samtidig markedsføres som desinfektionsmidler, som ikke er omfattet af kemikalielovens kapitel 7. Ved en højere afgift vil der derfor være en stor risiko for omgåelse.

Træbeskyttelsesmidler og midler mod slimdannende organismer i papirmasse foreslås afgiftsbelagt uændret, da der er tale om industrikemikalier med et andet forbrugsmønster end traditionelle bekæmpelsesmidler.

Det bemærkes, at afgiften ikke længere vil blive differentieret mellem bekæmpelsesmidler, der sælges i pakninger med højst 1 kg eller 1 liter og andre bekæmpelsesmidler. Den nuværende afgift, omfatter kun de gamle midler godkendt før 1982. Hensigten med afgiften var at belaste midler, der anvendtes uden for jordbruget i f.eks. haver og i husholdningerne. Da der siden er introduceret midler, der er biologisk højaktive til anvendelse i blandt andet det erhvervsmæssige jordbrug, og derfor ofte markedsføres i mindre pakninger, vil en videreførelse af afgiften i den nuværende form give helt andre resultater, end de oprindeligt tilsigtede. Da målet om en reduktion af bekæmpelsesmiddelansværelsen i haver m.v. også som hovedregel vil blive tilgodeset ved den foreslåede afgift i typisk mindst samme omfang, vil regeringen ikke foreslå en videreførelse af en særlig afgiftsbelastning af sådanne varer.

5. Miljømæssige konsekvenser

Under forudsætning af fuld overvæltning m.v. vil priserne på de bekæmpelsesmidler, der berøres af

forslaget, i gennemsnit stige med godt 15 pct. Detailprisstigningerne vil reducere det mængdemæssige forbrug. Under antagelse af en prisstigning på 15 pct. og en elasticitet på 0,5 vil forbruget i mængde falde med ca. 8 pct. Der knytter sig imidlertid stor usikkerhed til elasticitetens størrelse.

Mængdevirkningen kan blive større, hvis afgiften i sig selv foranlediger, at arbejdet med udviklingen af alternative mekaniske bekæmpelsesmetoder intensiveres. Med stor usikkerhed kan man på denne baggrund skønne, at afgiften vil reducere forbruget i mængde med henved 10 pct.

Hvis man tager udgangspunkt i, at afgiften ikke overvæltet fuldstændigt og anvender et mere forsigtigt skøn over priselasticiteterne, vil forbruget i mængde blive reduceret med omkring 5 pct.

Omvendt kan det lavere prisniveau for vegetabiliske produkter, som er en følge af reformen af EU's landbrugspolitik medføre, at priselasticiteterne for bekæmpelsesmidler er blevet større.

Ved at opkræve afgiften på basis af bekæmpelsesmidlernes detailsalgsværdi, vil afgiften pr. dosering være størst for de dyreste midler. Umiddelbart vil de dyreste midler derfor blive stillet dårligere i konkurrencen, og det har derfor været overvejet, om der er en risiko for, at de billigste midler opnår en større markedsandel.

Miljøstyrelsen og Statens Planteavlsvurderer, at afgiften under forudsætning af uændret prisfastsættelsesstrategi hos virksomhederne ikke vil medføre væsentlige ændringer for de forskellige midlers markedsandele. Det skyldes, at prisforskellene inden for samme anvendelsesområde stort set afspejler forskelle i midlernes effektivitet. Derimod vil der mellem de forskellige anvendelsesområder kunne være ret store forskelle. Eksempelvis koster flyvehavremidler til anvendelse i korn ca. 4 gange så meget som andre ukrudtsmidler, men der vil kun i ringe udstrækning være mulighed for at substituere. De ændringer i forbrugsmønstret, der under alle omstændigheder vil optræde, vil kunne henføres til afgifts-uafhængige ændringer, f. eks. ændringer i afgrødefordelinger, klimatiske forhold og ikke mindst følger af iværksættelser af forbud mod konkrete midler.

6. Provenumæssige konsekvenser

Det er forbundet med nogen usikkerhed at skønne over provenuvirkningerne af forslaget. Dels varierer forbruget i mængde over tiden på grund af forskelle i behandlingsbehov og priser, dels vil forslaget have en virkning på forbruget i mængde af og prisen på bekæmpelsesmidler, der er vanskelig at skønne. Den intensiverede opmærksomhed på bekæmpelsesmid-